

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.

Előfizetési árak: Egész évre 5 frt. félévre 2 frt 50 kr. negyed évre 1 frt 25 kr. — Községeknél, körjegyzőknél és tanítóknál 4 frt. **Egyes szám ára 10 kr.**

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. Tóth János.

Társszerkesztő: Dr. Dudek János.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9 szám.

Hirdetési árak: Egy háromhasábos petitsor ára bélyegen kívül 8 kr. Többszöri közlésnél árkedvezmény.

Hivatalos hirdetések 100 szög 1 frt 30 kr. minden további megkezdett 100 szó után 1 frttal több.

Közös pásztorlevél a polg. házasságról.

(I.) Ma hirdetik templomainkban a lelki-pásztorok a püspöki kar körlevelét az új törvényről, melylyel nálunk az úgynevezett polgári házasság okt. 1-én életbelép. A püspöki testület, Istentől nyert tekintélyével fogva, e körlevelében tájékoztat bennünket magyar katolikusokat az új helyzet iránt, s egyúttal megmondja, hogy az államilag változott új viszonyok között mi legyen a meggyőződésünk s mi legyen a cselekvésmódunk a házasság dolgában.

Midőn ezt a fenséges tartalmu okmányt olvasom, s annak tanítását mérlegelem, előre látom, hogy annak hatása alatt nálunk is csak az fog ismétlődni ami eddig Francia-, Német- és Olaszországban végbement, az t. i., hogy az állam a mai időkben az egyház elleni harcban győzni szokott ugyan, de győzedelme valamely a lelkiismeretbe vágó intézménynek paragrafusokba szedéseig terjed csak, tovább soha: a szellemi győzelem mégis mindig az egyházé. Az említett országokban is megvan ugyanis a kötelező polgári házasság, az állam teljesen a saját jogkörébe tartozónak hirdeti a házasságot; de csak ő hirdeti, ellenben polgárainak s nevezetesen a katolikusoknak lelkiismeretében minden polgári törvény dacára is érintetlen maradt a meggyőződés, hogy a házasság igenis vallási ügy, az egyház jogkörébe vágó intézmény, melyet az egyház előtt kötnek, az állammal szemben csupán a polgári bejelentést teljesítvén, a házasság „polgári következményei miatt”. Mindent megtesznek a külföldön is, amit a törvény a házasságkötést illetően elrendel, de csak a bejelentések s a külső polgári formalitások határáig: azt ellenben, amit az emberiség házasságnak tart, azt az egyház előtt végzik, s az állam nem képes megakadályozni, hogy ne köznapi ruhában jelenjenek meg előtte a polgárok az előirt formalitások végett s hogy csak azután tekintsek egymást házastársaknak a felek, miután az Isten oltára előtt, a trienti forma szerint megkötötték a házasságot.

Ily módon a szellemi győzelem, a lelkek meggyőződése a házasság lényegéről mindenütt az egyházé s az állam, midőn győzni látszik, tulajdonképpen mindenütt megaláztatást tűrni kénytelen; mert az ő intézkedéseit szándékolt jelentésményökből kiforgatja a népelet, megtartván ugyan az előirt betűt, de hitével, felfogásával s egész szellemi meggyőződésével csatlakozik az egyházhoz.

Ha az államnak tetszik ez az önámítás, legyen meg neki; a külföldet jól ismerő Andrássy Gyula gróf óva intette ettől a magyar kormányt, mert az államra sehogy sem tartotta előnyösnek ezt a csalódást; ám mégis behozták a polgári házasságot, tehát egészen természetes, ha a magyar polgárok is követni fogják a külföldiek felfogását az új intézményről. A betű legyen az államé, az intézmény lelke az egyházé.

Ez a felfogás sugárzik vissza a püspöki kar körleveléből, mely valamint ismétlése a külföldi

püspökök hasonló alkalommal kiadott pásztorleveleinek, lévén a kath. egyház tanítása mindig egy és ugyanaz az egész világon: úgy biztosan lehet állítani, hogy e körlevél hatása is ugyanazt a felfogást fogja eredményezni a magyar katolikusokban a polgári házasságról, mint a mely a külföldi testvéreinknél általános. Lássuk tehát a közös pásztorlevél szerint miként kell gondolkozni és mit kell cselekednie a magyar katolikusnak a házasság tekintetében az új viszonyok között.

I.

A kath. egyház a rend és béke egyháza lévén, a rá nézve legsúlyosabb intézkedés ellen sem támad erőszakkal, sohasem használja a forradalom eszközeit. Ennélfogva a körlevél szerint a hívek kénytelenek lesznek a házasságjogi törvény rendelkezéseit is figyelembe venni, amint az új törvény által előirt *formaságokat* megtartják katolikus testvéreink is oly országokban, ahol az úgynevezett polgári házasság már régebben behozatott. Ez az egyedüli, amit a polgári törvény kíván és kívánhat s az egyház a törvény előtt, *miig fenáll*, meghajol, mert a forradalom nem eleme.

A magyar katolikus tehát a házasságkötésnél meg fogja tartani a törvény által előirt formaságokat, jelentkezik a polgári közönnél, de — ismételten hangsúlyozza a körlevél — „nem azon szándékkal, hogy a polgári hivatalnok előtt keresztény házasságot kössön, hanem *egyedül* avval a szándékkal, hogy a katolikus egyház rendelete szerint kötendő házassága számára a *polgári jogokat, a polgárjogi következményeket biztosítsa*”. „Hogy a templomban kötendő szent frigy az állam előtt is birjon polgárjogi következményekkel.”

Ime a betű és a szellem, a polgári cselekvés és a szándék megkülönböztetése a polgári közeg előtt történő házassági jelentkezésnél a — körlevél szerint. Tisztelettel hajol meg a polgár a törvény előtt, az állam közege előtt elvégzi a megkívánt polgári formalitásokat, de amit tett, azt nem tekinti házasságnak, ezt csak azután a templomban köti. Pázmány képviselő tavaly Párisban tanulmányozta a polgári házasságot s a „Magyarország”-ban leirta abbéli tapasztalatait. „Midőn a IV. kerület polgármesterétől a minap azt kérdeztem, — írja — miért csinálnak oly szomorú képet a párok, az öreg ur szóról-szóra azt válaszolta: Itt mind szomorúak, a vigság csak a templomban létezik.” S tovább így folytatja: „Statisztikai kimutatás szerint a házaspárok közül 97% a polgári házasság után templomba megy a frigyüket megáldandó. *Pompát csakis itt fejtenek ki.* Gazdag párok a mairiebe *utcai ruhában* jönnek s rendszeren csak másnap mennek a templomba. A már polgárilag összeházasított asszonyt ilyenkor a szülék *magukkal viszik haza*, úgy hogy a házasság valósággal csak az egyházi áldás után lesz teljes, ambar a polgári törvények szerint a pár férj és feleség, amint a mairieből kijött.”

Amit tehát a körlevél a polgári jelentkezés jelentésményéről tanít, az már a külföldön az emberek vérebe ment át, az ilyen jelentkezésnek

ott házasságkötési jelentőséget nem tulajdonítanak. S ezt mondja a pásztorlevél is.

II.

Hogy pedig a polgári jelentkezés csak a házasság „polgárjogi következményeinek a biztosítása miatt” történik, nem pedig házasságkötés végett: az a világ katolikusainak köztudata és a körlevél szerint azért van, mert a tisztán polgári házasság az egyház szemében *nem házasság*. Ezért nevezi folyton a körlevél az új intézményt „*úgynevezett*” polgári házasságnak csupán lévén az a keresztények között házasság, ami egyszersmind szentség, amiért is világosan hozzáteszi: „minden más frigy, mely nem mint szentség jött létre, *köztessék az bár a polgári hatóság előtt*, bizony nem házasság, és ily frigyben élni nem egyéb, mint házasságon kívül való bűnös együttélés.”

Igy tartják is ezt mindenütt a katolikusok. Pázmány elbeszéléseiben, ha a szülők haza viszik lányukat a polgármestertől, s ha mint ismeretes, Németországban a menyasszony, annak dacára, hogy a polgármester összeadta jegyesével, nem engedi, hogy míg az oltár előtt nem esküdött, másképp mint kisasszonynak nevezzék: ez mind annak a meggyőződésnek a folyománya, hogy a polgári házasságot a nép lelke a kath. tan értelmében nem ismeri el házasságnak. Ám ja körlevél is, híven az egyház mindenkor tanításához, ezt a meggyőződést csepegteti a magyar katolikusokba, amit a hithű ember minden körülmények között igaznak tartani tartozik.

III.

Mivel tehát az úgynevezett polgári házasság ezen kifejtett elvek értelmében egyszerűen csak a polgári bejelentés természetével bir, maga a *tulajdonképeni házasságkötés* a katolikusoknál egészen az marad, s úgy fog történni, mint eddig, mint azt apáink kötötték. Ami tehát az eljárást illeti, a körlevél előírja: „*Lelekiismeretben kötelezzük a jegyeseket, hogy mielőtt a polgári közönnél a polgári ténykedést megindítanak, házassági szándékukat előbb okvetlenül a lelkesültek az egyházi házasságkötéshez megtörténhessenek és a netán fenforgó egyházi akadályok eltávolíthatók legyenek.*”

Ha a plebános az előkészületeket megtette és a házasulandóknak kijelentette, hogy házasságuk megkötése ellen az egyház részéről semmiféle akadály fen nem forog, ezután, *de csakis ezután*, mehetnek a házasulandók az anyakönyvvezetőhöz, és annak is bejelentik, hogy házasodni akarnak.

Az Ur Jézus szerelmére kérjük és intjük a házasulókat, hogy miután a polgári törvény követeléseinek eleget tettek, ha csak lehet, *még aznap* a templomban, Isten színe előtt kössék meg az egyház rendelete szerint házasságukat: ha pedig bármi oknál fogva lehetetlen volna aznap vagy esetleg több napig a templomba menniök, mindaddig, míg egyházilag össze nem keltek, magukat valódi házasokul *nem tekinthetik*, a házastársak jogaival nem élhetnek.”

Magokat az új törvény által követelt polgári formákat illetően is azt írja elő a körlevél, hogy erre nézve is a hívek utbaigazításért lelkipásztoraikhoz forduljanak, semmit se kezdjenek plebánusuk tudta nélkül, amint az a jó hívekhez illik s a mint teszik ezt a külföldön is a katolikusok.

Egy szóval úgy vegyék a dolgot a hívek, mintha semmi újítás sem történt volna; mindenben ragaszkodjanak a régihez, a régi tanhoz, a régi elvekhez, amint a jó katolikus nem is lát egyebet a polgári törvényben, mint hogy neki egyházi házasságkötése alkalmával most már a polgári közegnél is kell azt bejelentenie s egyúttal bizonyos formalitásokat végeznie. Ez az új többlet és semmi más.

Eppen azért megmarad az egyházi bíráskodás is, mint eddig volt. A körlevél figyelmezteti a híveket, hogy „ha az a szomorú eset beállna, hogy valási keresetet kellene megadítaniok, jövőre is fenmarad és lelkiismeretüket terhelő az a kötelezettség, hogy az egyházi Szentszékhöz forduljanak s annak ítelete szerint igazodjanak”.

IV.

Az egyház most már elhagyva az államtól, tanainak erejében s híveinek hűségében bíz, hogy azok ezentúl is tiszteletben fogják tartani a 7-ik szentséget s el nem térnek atyáik nyomdokaitól. Mivel azonban az úgynevezett polgári házassággal, melyet behoztak, egyes könnyelmű emberek tevére is lehet vezetni, figyelmezteti a körlevél a katolikusokat, hogy „az egyháznak a házasságról szóló tanítása és törvényei az úgynevezett polgári házasság behozatala dacára ezentúl is kötik lelkiismeretüket s azokat halálos bűn nélkül a jövőben sem mellőzhetik.” Sőt azokra nézve, akik a pusztán úgynevezett polgári házasságkötéssel megelegednének és keresztény házasságot nem kötnek, a külföldi püspökök módjára fenyegetésként kijelenti a körlevél, hogy: „a kath. egyház őket igaz keresztény házassággal sohasem fogja elismerni s minthogy nyilván megvetek az egyház törvényeit és ez által botrányt okoznak, magától érthető, hogy ilyenek, mint nyilvános bűnösök állandó ellenszegülések és folytatott bűnös együttlések mellett a bűnbánat szentségében fel nem oldozhatók s így a szent áldozáshoz sem bocsáthatók; kizártnak egyes egyházi jogok gyakorlásából is: kereszténység, bérálásnál, mint kereszt — illetve bérmaszúlok, egyházi esketéseknél, mint tanúk el nem fogadhatók, a templom gondnoki tisztet rájuk nem ruházható és egyházi temetésben is csak akkor részesíthetnek, ha is-

tennel kiegyesztelődve, a bűnbánat jelei közt halnak meg.”

Ez természetes folyománya annak, hogy a mint a körlevél előbb mondja, az egyház szemében minden frigy, mely nem mint szentség jön létre, nem egyéb, mint házasságon kívül való bűnös együttlés. Ilyeneket pedig az egyház a maga kezszereiben részesíteni nincs jogosítva.

V.

Ime ez a pásztorlevél lényeges tartalma behelyezve amaz általános nézőpont alá, a mely szerint a világegyház mindenütt a polgári házassággal szemben viselkedik. Amit a körlevél mond, azt tanítják mindenütt a kath. egyház püspökei s ehhez a tanhoz ragaszkodnak mindenütt a hívek.

Ez a felfogás az, mely miatt a polgári házasság az egyháznak nagyobb károkat, nem okozhatott mert a hitszilárd katolikusok azt egyszerűen formalitásnak tartják, vagy amint egy német katolikus egyik utazó honfitársunknak mondta: mi arra nem adunk semmit.

Am olvassa, tanulmányozza minden magyar katolikus ezt a pásztorlevelet; tanai hassák át gondolkozását, hogy midőn az ellenfelek hatalmas csapást vettek most mérni az egyházra: ez az egyház a maga híveiben, a házasság szentségét szilárdul valló híveiben találja meg rendíthetlen védőjét, mint ezt megtalálta mindenütt a külföldön. Akkor a pokol kapui sem győznek rajta.

Az egész hazai sajtó vetélkedve „okos és hazafiás” tettnek nevezi a püspöki kar pásztorlevelét, egyedül azért, mert forradalomra nem uszít. Mintha az egyház másképp cselekednék valaha! Igaz, politikát nem kever közbe, mert a vallás egyik tételéről oktat; nagy bonyodalmak elkerülése végett megengedi híveinek, hogy előbb a polgári közegnél jelentkezzenek: egy modus vivendi állít fel a törvény tartamára, mint mindenütt a külföldön. De azért olvas-ák csak el jól a bevezetést. A törvény szent hitünk tanával ellenkezik; bennünket kilenc századon át elismert és gyakorlatban volt jogunktól foszt meg... mondja a körlevél. Felhossa továbbá az első keresztények küzdelmes példáját, akik kitartottak, míg végre győzött a keresztény házasság. Am ez nem jelent végleges belenyugvást: ez riadó az akcióra, mert csak a gyáva nyugszik bele a jogséreimekbe. Ezen kijelentésben le vannak téve az elvek — a revízióra. Magyarországon és mindenütt.

Életbeléptetés katonasággal. Már a múlt tavasz végén erősen emlegettek a lapok, hogy okt. elsejére, midőn az egyházpárti törvények életbe lépnek, katonaságot fognak össz-

ponto-itani a felvidéken, hogy a netán keletkező mozgalmat elnyomják. Nevezetesen Nyitra, Pószony és Trencsénmegyék voltak azok, hol a néphe nehéz volt lelkesedést önteni az egyházpárti iránt. A katonaság már megvan. Drago-nyosok vonultak be Nyitramegyébe; falról-falura vonulnak felfelé, mint a szalonkák, mindenütt egy-két napi pihenőt tartanak. A nép nem tudta magának megmagyarázni, mit keresnek ezek a kék kabátos, piros nadrágos „vissas németek-nálunk most, mikor a nyitrai nagy hadgyakorlatnak ugyanis vége van. Csak most jut eszünkbe, hogy a nevezett megyék főispánjai misént csele-tek a nép hangulatát a kormány előtt. Ez okból rendelték el, hogy a nagy-cenki hadgyakorla-tokról a lovasság Nyitramegye községeit tartsa megszállva, még pedig, mint katonai körökből ér-tesülünk, 9000 ember. Hogy feltűnést ne keltsen, s a kormány ne blamirozza magát, azt állítják, hogy a katonaság Krakóba vonul. De ha igaz, mért vesztegel a lovasság három-négy napot egy községben? A kormányt tájékoztatlan informátorai egyszerűen felültették. — Jegyezzétek meg jól, amit a protestáns Ivánka Zsigmond mondott a nyitrai választásról. Midőn látta, hogy a választás alkalmával a nép a legnagyobb igazságtalan-ságot is békével tűrte, így szól lapunk szerkesz-tőjéhez: „Látszik, hogy ezt a választást a papok vezetik, azok nem csinálnak forradalmat. Nálunk már rég agyonütötték volna az elnököt, minden csendőrei dacára.” — Tehát az egyházpárti mozgalomban a pap-ának is meg van a maga része, az pedig nem csinál forradalmat. Csak a gyáva-ságotok bizonyítja az a sok katona, meg azt, hogy a kormány kénytelen bevallani a világ előtt, hogy menyire óhajta a nép az egyház-politikát, hogy katonasággal kell rátkukálni.

A bécsi újabb választások ismét bizonyosságát adták a felpeszülő keresztény öntudatnak a szép császárvárosban. Az első választásnál, melyben 5 firtól 40 firtig terjedő alóféle-tők jelentek meg az urnánál, valamennyi anti-szemita győzött. E testület 30,000 szavazót nu-tatott fel a liberálisok alig 7000 választójával szemben. A második testület 32 antiszemitát ho-zott be a városi bizottságba a liberálisok 14 emberével szemben. Ezt a csoportot az intelli-gencia testületének hívták valamikor, mert ele-ktintve attól, hogy mindazok oda tartoznak, kik-nek adófizetése 40 és 200 firt közé esik; magá-ban foglalja mindazokat, kik oklevéllel bírnak, továbbá hivatalnokokat, tanfériákat. Ha nem hát csak addig hívták intelligenciának, míg a libera-lisokra szavazott. Az ember mindjárt elbutul, mi-helyt nem a liberálisokra szavaz. Tudjuk tehát, milyen mérték szerint mérlegelik most az intelli-genciát. — Bécs értelmisége és a 40—200 firttal megrótt adózó polgárok a múlt hétfőn 32 anti-szemita képviselőt választottak; míg az ellenfél csak 14-et. Elhódítottak 8 új mandátumot s nem ve-szítettek el egyetlen sem a regiekből. — De ami legjobban ki hozza sodrából a „N. Fr. Presset”, az a csütörtöki választás, hol a liberálisok 7 új mandátumot veszítettek. — Az első testület va-lasztói, a 200 firtól adózó polgárok dön-

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRCÁJA.

A honorárium.

Hát úgy volt az valamikor régen, nagyon régen, hogy kifogytam mindenemből. Szerencsét-lenségemre a tarokknál jutott eszembe, hogy nincs több pénzem, éppen mikor a partnerem váltani akart; már mostan szerezni kellene valahogyan? Amíg azon gondolkodtam, hogy hogyan, azalatt elfogták a pagátomat és a huszonegyest, fizet-tem összesen 19 krajcárt, maradt még egy; „no azt az egyet én csalom meg”, gondoltam ma-gamban, és bedugtam a pénztárcámba — csa-logatónak.

Hazamentem, utközben eszembe jutott, hogy tárcát írok. Valaha értettem hozzá. Ezen isteni eszme pedig úgy jutott eszembe, hogy az utcán találkoztam egy berugott emberrel, aki azt álli-totta magáról, hogy neki az Isten se parancsol. Elhittem neki és eszembe jutott, hogy tárcát írok. Hogy miért jutott a berugott emberről eszembe, hogy tárcát írjak, azt nem tudom; de tény, hogy eszembe jutott. Ebből azután levon-tam a konzekvenciát, hogy vannak rejtélyek az ember életében, a miket egyáltalában nem lehet megfejteni.

Fogtam egy új papírost, megfaragtam a ce-zurámat és kezdtem tárcát írni. Címe az volt „A rejtélyes párbaj, vagy a gondviseles utjai.” Világosan emlékszem így kezdtem: „Sötét no-venberi éj volt. A vihar dühöngött. Villámok cikáztak az égen. A szélvész örült sebességgel kergette a barna, szakadozott szélű felhőket... Köröskörül mela csend volt, csak a távolban vonított egy életunt kuvasz keservesen... A „zöld bika” vendéglőjében három rejtélyes egyén ült, ivott és férlizett. Mind a háromnak fekete álarca volt, (hogy miért, az majd később kiviláglik).”

A folytatásból csak a tartalomra emlékszem. Tehát ferbliztek; az egyik, kit rövidség okáért Nabukodonozornak hívtak, vesztett egy forint és huszonegy krajcárt, a másik egy forint és kilencvenet, a harmadik vesztett legtöbbit, két fo-rint harmincat.

A két forint harminc krajcáros dühösen fel kiáltott „ez pimaszág”. A másik, az egy forint kilencven krajcáros, bevárta, míg még egy hatos vesztit, azután felugrott, és szikrázó szemekkel elordította magát „ez gazemberség!” „Mi, mi-csoda?” kérde az egy forint huszonegyes vé-kony gyermekes hangon. „Itt esal valaki” mondá tompa hangon a két forint harmincas. A két fo-rintos nem szólt semmit, hanem fogott egy pa-

lackot, előbb azonban jól meguezte üres-e, azután oda vágta a két forint harmincas fejéhez, hogy az menten darabokra törött (már mint a palack). Azonban a két forint harmincas sem maradt rest, úgy rugta oldalba a kétforintost, hogy az kinjában csuklani kezdett. Azután úgy összekeveredett az egy forintos, a két forintos és két forint har-minc krajcáros, hogy egész kassza lett belőlök, s nem tudtam őket egymástól megkülönböztetni. „... A vihar még mindig dühöngött, a villámok cikáztak... és a távolban az az életunt kuvasz még mindig vonított vésztijszólu.”

Itt végződött az első rész. Hatalmas három csillagot pingáltam a végire és megkezdtem a második részt.

„Olyan lomha őszi regg volt... Sűrű köd nehezedett rá a tajra... Csendes, néma volt minden... (ez egy kissé nem tetszett, mert megint csendes volt minden), csak a sárgult falevelek alatt csiripelt egy bus tücsök, talán a multra gondolt, és a jövőre egyszerre?... (Ettől a mondattól nagy hatást reméltem „a multra gon-dolt és a jövőre egyszerre.”) A távolból egy csoport fiatal ember jött, s egy tisztás felé tar-tottak. Háromnak közülök fekete álarca volt. A tisztáson megálltak, kimértek egy távolságot. Az álarcosok közül kettőnek egy-egy pisztolyt adtak

tettek most és ezek is összesen 13 antiliberális küldöttek a városházára. Ha már nem tudtak számbeli többséget felmutatni a liberálisok, legalább azon voltak, hogy a nagybirtok tiszta liberális választson, s ott is olyan visszaesést, olyan csapást éreztek, mely még jobban fáj, mint az első választás a szegény embereknél, hol csupa antiliberális győzött. — Az összes beadott szavazatok is azt bizonyítják, hogy a keresztény párt most már állandó marad, mert a három testületben ez volt a számarány:

	keresztény párt	liberális párt
I. vál. testület	1,440	2,679
II. " "	11,079	9,088
III. " "	31,277	11,101
	43,796	22,868.

A „N. Fr. Pr.” maga is bevallja e választás horderejét midőn felkiált, hogy „A bécsi választások csak előjáték az eseményekhez, melyek következni fognak. A tűz nemsokára egész Ausztriára ki fog terjedni.” — Annál szebb, annál nagyobb dícséret illeti Luegert, ki, mint a zsidó „Pesti Napló” intervjújából kiderül, éppen nem olyan magyarfaló, mint a hogy őt a budapesti sajtó — jól tudjuk miért — feltüntette. — Még csak egyet akarunk kiemelni. A XVIII. kerületben mindkét pártnak külön-külön 52 szavazata volt. Ekkor közvetlen az utolsó percben megjelenik bizonyos Labus nevű ur többszörös bázirtokos és mielőtt leszavazna, azt mondja az elnöknek: „Elnök ur, itt hozom a zsidóliberalizmus kriptájának utolsó zárkővét.” — E szavak nemesak a bécs-XVIII. kerületre, hanem egész Ausztriára is ráillenek.

Állami anyakönyvvezetés Trencsénmegyében.

Itt adjuk az állami anyakönyvvezetők névsorát Trencsénmegyében, hol lapunk szintén számos olvasót nevez magáénak. — Feltűnő, hogy Trencsénmegyében már több zsidó-anyakönyvvezető van, ezektől a belügyminiszter az ugynevezett polgári házasságkötést megvonta és a szomszéd kerületek keresztény anyakönyvvezetőire bízta. Majd meglátjuk mennyire tette ez által népszerűbbé.

Ha magának az anyakönyvvezetőnek családjában (saját személyére, gyermekeire, házastársára, vagy szüleire vonatkozólag) anyakönyvelendő eset fordul elő, akkor azt nem ő, hanem a zárjelben () foglalt kerületbeli hivataltárs anyakönyveli el.

A kinevezések jegyzéke a következő:

1. A trencséniben: Ucsnay Ernő városi polgármester, h. Zelenay Sándor városi főjz, (Nagy-Kubra);
2. a turzovkaiban: Szulovszky Alajos közs. jz (Sztaskó) (Sztaskó);
3. az ocsadnicai-ban: Janecz Jenő közs. jz (Krasznó) (Krasznó);
4. a zsolnaiban: Gyuriss József közs. jz, h. Hrabovecz József közs. bír. (Várna);
5. a rajeciben:

- Pokorny József közs. jz h. Hladny Mór közs. bír. (Gyuresina és Fackó);
6. a rovneiben: Igonda Péter körjz (Dlhepole) (Dlhepole);
7. a viszokai-ban: Harnay Antal közs. jz (Trencsén-Makó) (Trencsén-Makó);
8. a kollaroviciban: Csajda János közs. jz (Petrovic) (Petrovic);
9. a trencsén-makóiban: Kraicz István közs. jz (Viszoka) (Viszoka);
10. a felső-szucsiban: Brix Miklós közs. jz (Alsó-Szucs) (Alsó-Szucs).

11. A esacaiban: Janecz János körjz (Cserne és Rakova) (Rakova);
12. a cserneiben: Pericht Gyula körjz (Csaca) (Csaca);
13. a rakovaiban: Csacsala János (Csaca) (Csaca);
14. a sztaskóiban: Láng Géza körjz (Turzovka) (Turzovka);
15. a nesz-lusaiban: Bórik László körjz (Felső-Vadicsó) (Kiszuca-Ujhely);
16. az ochodnicaiban: Raska József körjz (Krasznó);
17. az ó-beszterceiben: Stenz János körjz h. Rényi Jenő sjz (Uj-Beszterce és Lutissa);
18. az új-beszterceiben: Ralbovsky Géza közs. jz (O-Beszterce);
19. a krasznóiban: Pavlin István körjz (Ocsadnica, Ochodnica) (Ocsadnica);
20. a nagy-divinaiban: Janecsek Antal körjz (Budatin) (Budatin).

21. A budatiniban: Riha Jenő körjz (Nagy-Divina) (Nagy-Divina);
22. a felső-vadicsóiban: Pongrácz Jenő körjz (Nesz-lusa);
23. a kiszuca-ujhelyiben: Hlucsil Kajetan közs. jz (Nesz-lusa) (Bella);
24. a tyerchovaiban: Bednár Arnold kjz (Bella);
25. a bellaiban: Biza Jenő körjz (Kiszuca-Ujhely, Tyerchova) (Várna);
26. a várnai-ban: Pfliegel József körjz (Bella) (Zsolna);
27. a roszaiban: Mráz Pál körjz (Bánova, Ljetava) (Bánova);
28. a bánovaiban: Kardoss Arnold kjz (Roszina) (Roszina);
29. a ljetavaiban: Niederberger Manó körjz (Roszina);
30. a gyuresinaiban: Virgha Mihály körjz (Rajec)

31. A fackóiban: Fekete Károly körjz (Csicsmán) (Rajec);
32. a kóporubaiban: Tarnóczy Géza körjz h. Borsiczky Géza közs. bír.;
33. a nagy-bittseiben: Domaniczky László szolgabíró h. Treszkony Lajos jár. irnok;
34. a nemes-kis-kotesóiban: Sevesik István nyug. fősztalga-bíró h. Ballay László néptanító;
35. a dlhepoleiban: Csajda Nándor körjz (Rovne) (Rovne);
36. a petroviciben: Rovnyan Gáspár körjz (Kollarovic) (Kollarovic);
37. a styávnikiban: Haim Rezső kjz h. Marsovszky Kamillo segédjz (Predmér);
38. a vágbeszterceiben: Rutsek László körjz h. Ballay Antal jár. irnok;
39. a predmérben: Krasznánymszky Sándor körjz (Alsó-Hricsó) (Styávnik);
40. az alsó-hricsóiban: Zúbek József körjz (Predmér).

41. A vágpodhragyiban: Kepf Jakab körjz (csak szül. és hal. anyakv. vezet. a házass. anyk. vezetésével a papradnói anyakönyvvezető van megbízva. (Papradnó) (csak születési és halálzási) (Papradnó);
42. a precsiniben: Migazzy László körjz (Domanizs) (Domanizs);
43. a szulyó-hradnaiban: Zemének Emil közs. bír. h. ifj. Audaházy Pál földbirtokos és végzett jogász;
44. a domanzsiban: Martinec József körjz (Precsin) (Precsin);
45. a papradnóiban: Miticzky Ferenc körjz (meg van bízva a vág-podhragyi anyk. kerületben a házassági anyakönyv vezetésével)

- (Vág-Podhragy) (Vág-Podhragy, csak szül. és hal.);
46. a kis-ugyicsiban: Kenessy Gyula körjz (Marikó) (Marikó);
47. a marikóiban: Doezauer József körjz (Kis-Ugyics) (Kis-Ugyics);
48. a puchóiban: Borsiczky László tb. fősztalga-bíró h. Schvarz József j. irnok (Dohnan);
49. a dohnani-ban: Weisz Jakab körjz (Puchó);
50. a lukiban: Brich Jakab körjz (csak szül. és hal. anyakönyvet vezet. a házassági anyakönyv vezetésével a laázi anyakönyvvezető van megbízva) (Laáz, csak szül. és hal.) (Laáz).

51. A laáziba: Pollák Simon körjz (meg van bízva a luki anyakönyvi kerületben a házassági anyakönyv vezetésével) (Luki) (Luki, csak szül. és hal.);
52. a nemsovaiban: Sándor Károly körjz, h. Chudó Pál sjgyz (Pruska);
53. a pruskaiban: Piacsek Jakab körjz (Vöröskő) (Nemsova);
54. a rovnyeiben: Laczó József körjz, meg van bízva a lednici anyakvi kerületben a házass. anyakv. vezetésével (Lednic) (Lednic, csak szül. és hal.);
55. a ledniciben: Náthán József körjz (csak szül. és hal. anyakönyvet vezet. a házass. anyakönyv vezetésével a rovnyi anyakönyvvezető van megbízva) (Rovnye, csak szül. és hal.) (Rovnye);
56. az illavaiban: Löffler István szolgabíró, h. Rosenzweig Rezső körjz (Felső-Poruba és Kassza);
57. a felső-porubaiban: Schlesinger Ármín körjz (Illava);
58. a kasszaiban: Korinek István körjz (Zliechó) (Illava);
59. a bellusiban: Rucsek Lajos körjz, h. Szvoboda Cyrill sjgyz;
60. a zliechóiban: Krizsán Károly körjz (Kassza).

61. A pruzsinaiban: Jelinek János körjz h. Henzel Viktor sjgyz;
62. a trencsén-teplíciben: Pfliegel János fűrdőgondnok (Trencsén-Tepla);
63. a trencsén-teplaiban: Ferényi Antal körjz h. Sztankovics Béla sjgyz (Trencsén-Teplíc és Dubnic);
64. a dubniciban: Maresch Hubert h. kjz (Trencsén-Teplíc);
65. az alsó-szucsiban: Bernkopf Emil körjz (Felső-Szucs) (Felső-Szucs);
66. a ribáriban: Policer György körjz, csak szül. és hal., a házass. anyakv. a drietomai anyakönyv-vezető vezet. (Drietoma, csak szül. és hal.) (Drietoma);
67. a drietomaiban: Kary József körjz, meg van bízva ribári anyakönyvi kerületben a házassági anyakönyv vezetésével (Ribári és Melcsic) (Ribári, csak szül. és hal. anyakönyv);
68. a melcsiciben: Bartosievicz Lajos körjz (Drietoma);
69. a bossáiban: Sumichraszt Sándor kjz h. Schlesinger Jenő sjgyz (Morva-Lieszkó);
70. a morva-lieszkóiban: Majernik Árpád körjz (Bossác).

71. A nagy-kubraiban: Petrács István körjz (Szoblahó) (Trencsén);
72. a szoblahóiban: Liha László szolgabíró (Nagy-Kubra);
73. a szedlicsnaiban: Turzó János községi bír. (Kis-Sztankó);
74. a kis-sztankóiban: Zsolnay Pál körjz, h. Schmer József sjgyz (Szedlicsna);
75. a bec-kóiban: Csernyámszky Antal körjz (Kocsóc) (Kocsóc);
76. a kocsóiban: Kürthy Rezső áll. tanító és postamester (Beckó) (Beckó);
77. a baánaiban: Tribusz János közs. jz (Ribény) (Nagy-Chlivén);
78. a nagy-chlivényiben: Szuhay János körjz (Baán) (Alsó-Drškóc);
79. a zay-ugróciban: Be-

a kezebe, azután löttek... Az egyiké nem sült el, a másiké, éppen azé, kit rövidség okaért Nabukodonozornak hívtak, elsült, de a golyót csak néhány lépésnyire vetette, azután fáradtan gurult (már t. i. a golyó, nem a Nabukodonozor) az ellenfél lábai elé. „Csodálatos, csodálatos!” hallatszott minden oldalról, a tücsök pedig tovább csiripelt.

Következett a harmadik szembe azzal, a kinek nem sült el a pisztolya... az egyik lőtt... Oldalt ugy valami tíz méternyire egy bundás kutya állott... éppen oldalba találta; a kutya morgott valamit, azután haza szökött. A másik gúnyosan mosolygott, fölemelte a pisztolyát... egy veréb repült a feje fölött. Rálőtt... de nem találta el. Az ügy be volt fejezve, levették álar-cukat... Az apa volt, a fia és az unoka... (Azért volt szükség az álarcra.)

Ezen mondat után három felkiáltó jelet tettem és tizenhét pontot. Óriási hatást vártam. A mikor befejeztem a tárcát, a meghatottságtól olyan malacot csináltam a végire, mint egy szarkatöjás. Ily óriási tehetséget nem tételeztem föl magamban.

Volt nekem egy nagynéném, a ki nagy pártolója volt az irodalomnak; különben roppantul szerette a macskákat és a habos kávét. Fölolv-

tam neki. Mikor befejeztem, könnyezett... karjaimba dőlt és azt mondta, hogy nem hiába én voltam mindig az ő szemefénye, én vagyok Európa legnagyobb tehetsége.

Művemem tüstént elküldtem ajánlott levélben egy fővárosi napilaphoz. Lestem az üzenetet napokig, hetekig, nem jött semmi. Végre meguntam. Irtam a szerkesztőséghez, megkapták-e a tárcámat. Azt üzenték vissza, hogy nem. Reklamáltam, a levél elveszett. Kaptam hász forintot, hanem azért szentül meg voltam győződve, hogy az irodalomnak egy igaz gyöngye veszett kárba. Ez volt az első honoráriumom.

Az első siker felbátorított. Felfedeztem magamban arany vénát, már most csak ki kell bányászni. Egyszer, jól emlékszem, egy esős délutánon, nagyon elfogott a költői ihlet. Fogtam megint egy iv papírost, megfaragtam a ceruzámat és irtam megint tárcát.

Ah ez még szebb volt. Látszott a haladás, az a bonyodalom, azok a merész ellentétek! Cime ez volt „A papagáj”.

Stumpfnsen Henrik szappankereskedő volt az „Órult gyöngytyúkhöz” a „Proféta”-utcaiban. Volt neki egy papagája és egy szép kis felesége. Stumpfnsen Henrik pontos és szolid férj volt. Csak egy hibája vala, a féltékenység. Történt

vala pedig egyszer a mint Stumpfnsen egy nyári nap alkonyán haza jött, a papagáj azt kiáltotta az állványról fülebe: „Lepkaszal! Lepkaszal!”

Lepkaszalcsék Vendelin vala pedig egy fess huszár-hadnagy a „Proféta”-utca végén.

Stumpfnsen agyában irtózatos gyanu támadt. Lassan oda sompolygott felesége ajtajához. „Ah a kigyó!” szisszent fel a szappankereskedő „az órult gyöngytyúkhöz”. Csakugyan egy mély basszus hang hallatszott onnan beülről, különben esend volt köröskörül, (már tessék elhinni!) csak egy béka kuruttyolt szomoruan valahol az udvaron. Stumpfnsen Henrik ur filozóf volt, nem árulta el magát. Elment a kocsiához... Pofon ütötte... azután megmagyarázta neki, hogy azt az urat ott bent lökje be a raktárba, és zárja rá az ajtót, „de jól vigyázzon, mert az veszedelmes tolvaj”, mondá tompa hangon a szappangyáros „az órult gyöngytyúkhöz”.

Másnap reggel két dolog nyerte a megoldását. Először, hogy a mély basszus hangnak a szerzője nem a hadnagy volt, hanem egy vigéc, a ki faggyukat hozott mustrába, és az éjjel kinjában, hogy már most meg akarják ölni, megévett fél font mosószappant.

Másodszor, hogy a „Lepkaszal” nem annyit jelent, hogy „Lepkaszalcsék Vendelin”, hanem

gyáts Antal körjz h. Bartakovics Mihály sjegyző; 80. a ribényiben: Sztanyik Alajos körjz (Badn.)

81. Az alsó-drszkóiban: Oadrekovic István körjz h. Sztatiuszky Antal áll. isk. tan. (Nagy-Chlivény); 82. a rozsony-miticiben: Eördogh Rezső földbirtokos, okl. gazdász (Dezser) (Dezser); 83. a felső-motesiciben: Pettykó János körjegyző (Nagy-Szlatina) (Nagy-Szlatina); 84. a dezseriben: Vrba József körjz (Rozsony-Mitic) (Rozsony-Mitic); 85. a nagy-szlatinaiban: Lendvay István körjz (Felső-Motesic) (Felső-Motesic); 86. a csicsmaniban: Bayer Arthur okl. erdész (Facsó); 87. a lutissaiban: Berki Mátyás tanító (Ó-Beszterce); 88. a vöröskőiben: Haray Gyula tanító (Pruszkva.)

A házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel a vágpodhragyi kerületre nézve a papradnói, a lukii kerületre nézve a badni, a lednici kerületre nézve a rovnyei, a ribári kerületre nézve pedig a driethomai állami anyakönyvi kerület anyakönyv-vezetője bizott meg. Ennélfogva a papradnói és vágpodhragyi, a laázi és lukii, a rovnyei és lednici, a driethomai és ribári állami anyakönyvi kerületek a házassági jogról szóló törvény alkalmazásánál egy-egy anyakönyvi kerületet képeznek.

A m. kir. belügyminiszter egyidejűleg Csicsman községet a facsó állami anyakönyvi kerületből kiszakítván, külön anyakönyvi kerületté alakította. Végül a nagy-chlivényi anyakönyvi kerület székhelyét Badn községbe, a szoblahói anyakönyvi kerület székhelyét pedig Trencsén városba helyezte át, a kerületek elnevezése azonban ezután is „nagy-chlivényi” és „szoblahói” marad. — Az újonnan alakított mojtányi és zákopcei anyakönyvi kerületek anyakönyvvezetőinek kinevezése a hírek közt olvasható.

A rózsahégyi néppárti népgyűlés.

A néppárt országos megalakulását megelőzők hazánkban a kath. nagygyűlések. Mig azonban a kath. nagygyűlések csak oly kérdésekkel foglalkoznak, melyek szorosán az egyház beléletevel összefüggő napi kérdéseket érintik, a melyek tehát nagyrésztben közelebb az egész világ katolikusainak érdekeivel, addig a katolikusok politikai küzdelmeiből kifolyó népgyűlések az egyes országokban élő katolikusok viszonyai és nemzeti igényeihez mért programot felölve — azt tárgyalják: számolva mindenesetre ama speciális viszonyokkal, melyek az illető nemzet legégetőbb társadalmi, politikai vagy közgazdasági kérdéseit kepezik, megoldva e kérdéseket akként, hogy a keresztény elvek a nemzeti érdekekkel kollizióba ne jöjjenek.

Az egyházipolitikai harc minálunk eredményezte, hogy hazánkban is kilépett a küzdelemre a katholicizmus mint önálló politikai párt: a néppárt alakjában. Mi sem szükségesebb tehát most okt. 1-e után, mint hogy mindazoknak, kik egyetértenek a néppárttal, értékre kell adniok a kor-

„Lekaszáltak már a rétet.” Csak a féltékenység hitette el Stumpfneannel, hogy Vendelinre gondoljon. A felesége akarta megtanítani kedvenc nótájára, csak a papagáj, mely úgy látszik igen kemény fejű lehetett, ferdítette el a „Lekaszáltak”-ot.

A bonyodalom remekül volt megoldva, kezem reszketett az izgatottságtól, ilyen csak egy lángesztől telik ki.

Beküldtem tüstént a szerkesztőhöz, ki időközben sógorom lett. Biztosítottam őt, hogy többször is irok.

Másnap kaptam egy levelet, ajánlott és expressz: tiz forint volt benne. (Ahá a honorárium.) A szerkesztő-sógorom azt írta, hogy itt küld tiz forintot, hogy ő beteges, idegbaja van, és az Istenre ker, hogy ne írjak neki többet, mert ha még egy ilyen közleményt atolvas, megőrül... Ez volt a második honorárium! B. Gy.

Sziporka.

Modern. Hízi asszony az újonnan belépő szakácsnéhez: Micsoda feltételek alatt akar belépni hozzám szolgálatba? — Szakácsné: Minden munkát elvállalok, legénynyel se állok szóba, csak azt kívánom, hogy minden este elmeshessek egy órára velocipedezni.

mánynak, és az országnak, hogy mit akarunk mi. Igen! fel kell világosítani a népet országszerte s meg magyarázni pártunk: a néppárt elveit. S erre szolgálnak a néppárti gyűlések. Szükséges tehát, hogy sok helyen tartassanak azok, hogy felrázzák a mig mindég tespedő katolikusokat mély álmukból.

Ily néppárti gyűlés tartatott folyó hó 22-én Rózsahégyen, melyen 5 megye néppárti választói vettek részt. A kezdeményező lépés dicsősege Rakovszky István cs. és kir. kamarást illeti, ki nek erős szervező tehetsége már az egész Liptómeget akcióba vitte.

Hatványozott lelkesedéssel siettünk e gyűlésre mi szomszéd vármegyék, mert sejtettük, hogy itt az igazi nemzet, a föld népe sok ezrei tesznek nyiltan a ország-világ előtt politikai hitvallást.

Már kora reggel az egész város lobogó diszt öltött. Delutáni órákban pedig „eljen a néppárt” feliratú nemzeti színű zászlók mellett sorakoztak a tornatérre a szomszéd községek, hol bevárták a Kassa s Ruttka felől jövő néppártiakat. Ez utóbbiak hozzájuk csatlakozván, az egész menet, mintegy [5000 ember] testületig példás reudben vonult fel a városház terére.

A trikolor százaival felekesített tribünön foglaltak helyet a felvidék és más tájak kitünőségei, a szomszéd vármegyék, körök, választókerületek küldöttsegei s képviselői. Ott voltak: ifj. Zichy János gr., Pongrácz Adolf gr., Pongrácz Ede gr. és fia Pongrácz Ágost gr., Rakovszky István cs. és kir. kamarás, Molnár János apát, Major Ferenc dr., lovag Chvalibogowski Sándor, Dr. Zelenyák János, dr. Kurimszky prépost, Podivinszky Ferenc prépost, Gyuresánszky Demeter plebános, Moravszky Rezső földbirtokos stb.

Lent pedig a nagy városház teret elfoglalva tartotta az 5 ezer néppárti ember, avval a lelkesedéssel, melylyel német testvereink 42 évig küzdtek kitartóan az egyház jogaiért s szabadságáért; avval az önzetlen honszeretettel sziveikben, melyből kifolyólag le akarják jaratni hazánkban a zsidó-liberalizmust s Magyarországot visszaakarják adni a kereszténységnek. — A rózsahégyi néppárti nagygyűlésen részt vettek eme politikai hitvallása, pártját ritkító lelkesedése mindgyikünk szeméből öröm könnyeket csalt ki annak folytán, mert tudtuk, hogy a föld népe velünk evez, velünk van: mert erősen hisszük, hogy a föld népe a liberalizmus bemoeskolta néppárt zászlaját diadalmasan viszi be a parlamentbe a közel jövőben.

A gyűlés 4 órakor vette kezdetét. Első sorban Rakovszky István cs. és kir. kamarás üdvözölte a vendégeket, kik eljöttek a gyűlésre, hogy tiltakozó szavukat emeljék fel akkor, a midőn nemcsak Isten adta, de alkotmány biztosította jogainkat is labbal tiporják, kobozzák.

A kath. autonómia szükségességéről beszélt Kresnéry Károly bankigazgató, utána Blecha János a revizió szükségességét fejtegette. Themájának komolysága párosult fellépése seriozításával — nem is esoda, hogy a néppártinak bemutatott lip-tómegeyi alispán: Andaházy, a szónok beszédje alatt szinte hűledezett. Beszélt a polgári házasságról, melynek nyomása alatt már most nyög minden pozitív keresztény s orthodox zsidó. Kivánta-e valaki a polgári házasságot? (senki! ab-cug! nem kell!) Nem sérti tán hitelveinket? (sérti! ab-cug! nem kell!) Ha sérti, tehát fel, csatlakozzunk a néppárthoz! mert hiszen egyedül ez írta fel a reviziót zászlajára az összes hazai pártok közül. (Eljen! eljen!)

Utána Kubacska János villa-lodrovai földmívelő beszélt a földmívelő osztály helyzetének javításáról. Előadása jó hatást keltett, mert belőle a föld népe szólott. Igen, azt mondják azok az urak, — így szól — hogy bennünket komolyan nem vehetnek, mert hogy mi korhelyek és a pálinka rabjai vagyunk! De ki tett bennünket azzá? Ók! mikor évtizedeken át erkölctelen-

kedtek a választásoknál. Itattak, etettek, ujságot nem is láttunk s mégis okosak valánk, most meg buták vagyunk s korhelyek, midőn ujságot olvassunk és megutáltuk a lelkiismeretvásárlást és elbeli meggyőződésünknek kifejezést is adni bátorokunk. — (Eljen, eljen, hosszantartó eljen) A lelkesedés tetőpontra hágott a néppárt első főcskéje: dr. Zelenyák János képviselő frappans előadásánál, ki a néppárt szükségességét és jelen helyzetét körülvonaloza. Beszélt a magyar szabadságról, melyet a katolikusok, a néppártiak csak papirosan ismernek; felhozta a nagyszerű szavazat elkobzást a nyitrai választásnál. Ab-cug Tarnoczy, ab-cug Janits, kiáltja ezer s ezer torok, eljeu gr. Zichy János, eljen Zichy, eljen a nyitrai hős kiáltják mindnyájan, úgy hogy Zelenyák teljes ¼ óráig szóhoz sem juthatott. Ekkor fölkel Zichy János gr., megköszöni az eljenzést, de a mint észreveszi a tömeg, hogy itt van a nyitrai hős, a kit nagyrésze személyesen még nem látott — újra kitört az eljen, tombolt örömeben a nép, mind neki megy a tribünnek, hogy közelebb-ről láthassák s vállaikra vegyék, de végre mindenki belenyugzik s ha mást nem, úgy legalább szemeiket legeltetik a nyitrai hős megnyerő alakján. Ezt a jelenetet hűen leírni szavam gyenge, tollam csekély — ezt látni kellett. Zelenyák felszólítja a népet, hogy a néppárt zászlaját a közel jövőben győzelemre juttatni itt a felvidéken fő-főtörekvésüknek ismerjék. A rengeteg néptömeg ujját egnek emelve esküvel erősíti meg ezt. Protestál újra a nyitrai s csáktornyai jogfosztások ellen, de szavait már be sem fejezhette, mert a nép a választások hallatára újra: eljen Zichy gr. eljen Major, eljen Zelenyák örömkialtásokba tört s nem engedett. Utána soron kívül beszélt Martinec József, lópéri plebános, Csáky Albin kerülete 15 községe nevében, mely választókerületből (breznóbányai) 150 választó jött ő vele.

A záró-beszédet Kurimszky dr. prépost-pleb. tartotta.

Erre felolvasták a határozati javaslatokat és a táviratokat, a többi között a nyitrai néppártét is.

Este 300 teritékű bankett volt a városházban. A kedélyes társaság késő éjjeli órákban osztott szét, búcsút vevén a legközelebbi viszontlátásra felvidékünk más helyen. Csáky.

Levelezés.

Baross Gábor emléke.

Illava, szept. 24.

A nemzeti kegyelet lerovásának voltunk tanúi e hó 22-en, midőn Pruzsinán delutáni 4 órakor hazánk nagyfiának, Baross Gábor keresk. miniszternek szülőháza emléktáblájáról a lepel lehullott.

Pár százra menő nép állta körül a házat, melyben nagy hazánkfia első napvilágot látott. Ott voltak: Cseörgeó államtitkár, Szalavszky főispán, Jorg államvasutak felügyelője, Zsámbokréti Emil, Rakovszky Géza, Smialovszky Valér, Sipeki Sándor képviselő, Kubinyi Aladár k. táblai bíró, Thaller pozsonyi polgármester, dr. Német pozsonym. t. főjegyzője, továbbá Trencsénmegye tisztikara Baugya főjegyző vezetése alatt, a kerületbeli papság nagy számban, és sokan mások a vidéki értelmiségből.

Az idegenek déli gyorsvonattal érkeztek Bel-lusra, hol Vietoris György járási főbíró röviden üdvözölte az államtitkárt, mire 40—50 alkalmas-talossággal elindultunk Pruzsina felé, hol az első „Eljen a király” feliratú díszkapunál Jelinek helybeli körjegyző üdvözölte az államtitkárt; második-nál a bíró a főispánt, a harmadik „Isten hozott” feliratú kapunál pedig a családtagok nevében Kovács József feyint. igazgató és Sipeky Sándor képviselő fogadta a vendégeket.

Pont 4 órakor kezdődött az ünnepély. Szalavszky főispán pár szóval üdvözölte a vendégeket, megmagyarázván jövetelünk célját, mire a kitünően szervezett trencsénii Jaldáda élénkelte a „Szózatot”. Ennek elhangzása után Zsámbokréti képviselő méltatta a boldogult érdemeit, egyszerű, de munkás életét, Jaskula Virág Béla pedig len-

dületes ódájával mindyájunkat magával ragadott. Majd az ünnepély legszebb része, a helybeli plebánosnak Pápai András urnak kellemes meglepetésű beszéde következett, melyben a népnek tótul magyarázta Baross működését, ki a magyar kereskedelmi politikának még a külföld előtt is érvényt tudott szerezni; dicsérte ismert vallásosságát, hogy ha nem ragadja el őt mitőlünk oly korán a kerülhetlen halál, ma másképp állanánk az egyházpolitikával; — szípen megirt tót költeményének elszavalásával pedig, melyben felhívja a szülőket, hogy gyermekeiket Baross sírjához vezessék vallásosságot, igazi hazaszeretetet és munkásságot tanulni — frenetikus tapsviharra ragadta az összes hallgatóságot. Mindenki sietett a lelépő szónokot üdvözölni. Az államtitkár és a főispán meleg kézszerítással megköszönték fáradozását.

Végül lehullott a lepel az emléktábláról, melyen látható volt a boldogultnak donbormúvú arcképe ezen felirással: „Baross Gábor 1848-1892. Lángoló hazaszeretet vasakarattal párosulva csodákat hazával. Hálás kegyelettel nagy fiának Trencsén vármegye közönsége.” Trencsén dalárda a „Hymnus” szabatós előadásával befejezte a szép ünnepélyt. A vendégek Henzl családnál, — a bold. szülőházának mai birtokosa, — részben Jelinek jegyző és Pápay plebánosnál kedélyes ott-hont találván, szép emléket véve magukkal elhagyták a csöndes trencsénmegyei falut, avval az óhajjal, vajha Baross emléke szolgálja a jövő nemzedék vallásossága és igaz megtérhetlen hazafiságának példájául. „Sit cineri paxque quiesque suo”.

R. Zs.

Tr.-Baán, 1895. szept. 26.

Tisztelt Szerkesztő ur!

Baán nagyközség jövő évi költségvetésének tárgyalására folyó év szept. hó 25. volt kitűzve. Hogy a községi képviselőt kath. tagjai csak szokásos számmal jelentek meg, midőn rajuk nézve oly fontos ügyek voltak tárgyalandók, az a mindenütt (?) ura kodó közönségnél fogva senkinek sem tűnt fel, annál szembeszökőbb volt azonban recipiált polgártársaink oly számú megjelenése, melytől mi eddig csak a legkritikább esetben láthattunk. Azonnal tisztában voltunk a szándékkal, mi és ki szuggerálta nekik azt a hazafias érdeklődést a közügyek iránt, melyet eddig csak akkor tanúsítottak, midőn kizárólag csak az ő speciális érdekeikről volt szó. (Jelenleg is az volt! Szerk.)

Amde a két ügyvéd szónokoknak minden erőlködése csak félig ért cél, mert a mint az előlülő bíró a tanácskozás rendjére az új házasságkötés és anyakönyvezésre szolgáló helyiség tárgyát tűzte ki, és Mihálik József apát ur a vitát higgadt, de erős érvelessel bevezette, nemcsak a helyiség megtagadását, de a jegyzőnek minden ez új törvények végrehajtására alkotott hivatalról való eltávolítását indítványozta, a jelenlevő kath. polgárok oly kitünő s egyhangú lelkesedéssel fogadták el az indítványt, melyre bizonyára maga sem számított.

Sajnos, erős vita tüzeben sikerült a két ügyvédnek egy-egy gyöngye polgárt megantortítani, kik midőn a jegyző könyörgő szavára már már hajlani látszottak, a helyett, hogy szavazást kértek volna, a többség ektelen zaj és méltatlankodás közt széjjel oszlott. Sajnos, hogy Mihálik ur minden fáradozása dacára szabályszerű végzés nem hozott; az a jó mégis van benne, hogy az anyakönyvezetövé kinevezett jegyző elmondhatja urainak, a polgárság tekintélyes s józan többsége mennyire lelkesül az új intézményekért. Jóbarát.

Ujdonságok.

Nyitrai magyar gárdista. Kislapási Juhász Zsigmond es. és kir. kamarás, m. kir. huszár százados, a magyar gárdához lett kinevezve.

Esküvő. Belák Kamilló elemi isk. tanító tegnap vezette oltárhoz Feitscher Gizella kisaszszonyt. Az esketést a völgeny bátyja Belák József karkaplán végezte.

Dispencziók. A nyitraegyházmegyei hatóság szeptember hó vége felé 121 dispencziót adott; 103-at hirdetések és 18-at más akadályok alól.

Dankó Pista Nyitrán. Dankó Pista, országszerte ismert hegedűművészünk, s a magyar népdalok tehetséges muzsikusa, meglátogatta városunkat, hogy két előadása alkalmával, melyet a nyitrai színházban szándékozik rendes hely-árak mellett tartani, mi is gyönyörködhesünk játékában. Társaságában van a többi között Csorba, a jőnevű népének is, a ki legujabb, jobbára

Dankótól szerzett dalokat fog elzengeni. Melegen ajánlhatjuk az érdeklődő közönség pártfogásába e két előadást, melyen alkalmunk nyílik közvetlenül magától a szerzőtől hallani a legeljerjedtebb és legszebb magyar népdalok áriáit. Az első előadás ma vasárnap, a második pedig hétfőn vagy kedden lesz megtartva.

Ásatások a nyitrai püspökvárban. A nyitrai püspökvárban, mint már említettük, vízvezeték letesítetnek. Ennek víztartója lesz az ugynevezett *Vazultorony*, a vár keleti oldalának legmagasabb pontja a sírbolttól jobbra, a vári kut közvetlen közelében. Ezt a bástyát f. hó 27. és 28-án kivájták és több érdekes tárgyat találtak. Nevezetesen kőgolyókat oly nagyságban, mint a kuglizásnál használni szokás. Ezen kőgolyók legkisebb a 14. századból származnak, midőn a puskaport még nem ismerték, hanem vetőgöpek segítségével dobálták a lövegeket az ellenségre; továbbá fontos ágyugolyókat a XV. és XVI. századból, valamint a középkor végén használatban volt „szakállas puska” (csatakigyó) golyókat, oly nagyságban, mint egy jól megtermett vadgesztenye gyümölcs. Érdekesebbek ezeknél a súlyos vasnyilak, szintén a lőpor előtti időből, melyeket jeles régészünk, Jeszenszky Alajos püspöki titkár őriz. A lelet legsajátságosabb tárgya pedig egy a torony tetejében eltemetett csontváz, egy fatuskó mellé temetve. Jeszenszky ur a facölöpnék eltemetését az ember mellé, s hozzá a bástya-torony tetejére, úgy magyarázza, hogy az egy felakasztott embernek hullája lehetett, kit vagy arulásért, vagy pedig mint foglyot boszúból az ellenség személtárára a vár legmagasabb fokán felakasztottak, s mindjárt a vesztőhelyen, az akasztófa-cölöppel együtt eltemettek is.

Vizsgálat a nyitrai választás ügyében. Az a küldöttég, mely a nyitrai választás, illetőleg Tarnóczy Gusztáv üzelmének megvizsgálásával volt megbízva, e héten újra megkezdte működését Nyitrán; vagy helyesebben mondva új működést kezdett. A bizottság, melynek tagja Szmracsányi György arvamegyei főispán, Kubinyi Árpád orsz. képviselő és Klinovszky dr., Trencsén, Arva és Turócmegegyek újonnan kinevezett anyakönyvi felügyelője, e hó 25-én kezdte meg a részletes vizsgálatot. Tavasz-zal ugyanis és nyáron csak általános tájékozást szereztek Tarnóczy viselt dolgairol és jelentést tettek a belügyminiszternek. A miniszter ennélfogva elrendelte a részletes vizsgálatot, mely e hó 25-én kezdődött. Felvettek összesen 133 konkrét esetet, melyre a vizsgálatot kiterjesztik és szombat délig (szept. 28-ig) csak 7 esetet intéztek el. Jelen van Tarnóczy is. — Pázmándy Dénes orsz. képviselő ma, szombaton Nyitrára érkezett, s képviselhető, hogy a snajdig képviselő, mint az ellenzék egyik bizalmi férfi, a korona-tanú; kinek erélyes fellépésében, országos tekintélyében megbízhatunk, hogy a dolog nem fog elposványosodni. Amióttl egyebkent nem kell tartani, mert a vizsgáló bizottság eddig nem szolgáltatott okot megzsolásra. Kihallgatnak mindenkit, jegyzőkönyvbe vesznek mindent. Termézetes, hogy Tarnóczy Gusztáv is bediktál minden lehetőt és lehetetlent; de háthízen teygen amint akar, a közvélemény már agyis leszámolt vele. — Egyes konkrét esetekre majd jőbőben ki fogunk terjeszkedni és fentartjuk megjegyzéseinket. — Érdekes kiemelni, hogy Tarnóczy ur milyen nagy napidjában utazik, minden egyes nevére, aki ebben az ügyben kihallgatva van és ellene tanuskodik, utazási költségit felszámít magának ideutazás 25 frt, visszautazás 25 frt és mindennapra 50 frtot, és ezt beveteti jegyzőkönyvbe. Termézetesen minden ok nélkül, mert ennek a bizottságnak nem is áll jogkörében a tanukra ilyen követelést kiróni. Reméljük, hogy Tarnóczy ur napidiját majd 10 frtjával fogják számítani, de ugy, mint a büntető eljárásnál szokás, t. i. „Azonkívül ennyi és ennyi penzbírságra, nem fizethetés esetén pedig további elzárásra napi 10 frtjával számítva.” A vizsgáló bizottság már csak hétfőn (30-án) tart gyűlést, s miután Szmracsányi főispánnak van közgyűlése a jövő héten: a bizottság 8 napra elnapolja tárgyalását, s így az azután következő tárgyalást okt. 8-án kezdik meg, melyre Pázmándy Dénes orsz. képviselő szintén meg fog jelenni.

Pótlás a polg. anyakönyvi kerületekben. A belügyminiszter Nyitra megye következő anyakönyvvezető kerületeiben új anyakönyvvezetőket nevezett ki: A felső-zelleibe *Mally János* körjegyző; a kosztolnaiba *Vanzay László*, helyettes körjegyző, a szobotistibe *Niepel Lajos*, áll. el. isk. tanító. Barsvármegyében a brogyáni anyakönyvi kerületet megszüntette, és a simonyi-iba osztotta be.

Néppárti nagygyűlések. Mult vasárnap egyszerre két helyen is volt kath. népgyűlés, Tamásiban (Tolna.) Apponyi Géza gróf és Rózsahegyen (Liptóm.) Rakovszky István kamarás elnöklete alatt. Mindkét helyen: revizióról, autonómiairól és a néppárt alakításának a szükségeségéről értekeztek. Egy harmadikra okt. 10-ére készülnek Mosonyban Batthyány József gróf elnöklete alatt. Hadd lengjen az a zászló az ország egyik szelétől a másikig, az Isten is szereti a lelkes, becsületes és önzetlen hazafiakat!

Egy furcsa körlevél. Modrányi Iván, privigyel főszoigabíró, mint lapunknak onnan jelentik, egy épületes körlevelet boesátott a privigyel járás kath. papságához, melyben könyörög, hogy az egyházpolitika életbe léptetésénél a papság segítségére legyen. Hát hol van az a közöhsaj, mikor még a segítségül hívott dragonyosok sem elégségesek, hanem még külön kunyerálni kell a lelkészkedő papság jóindulatát. Izleteltől itt adjuk a körlevél egyik felét, s csak azt kérdjük, vajjon ugy beszélnek a liberálisok mindig a kath. papságról?

Azon főtisztelendő lelkészi kar, melyet benső vallásosság, széles látókörű szellemi fransóbbóság, meleg hazafiság valódi emberies érzet, s mindazon nemes tulajdonok jellemmeznek, a melyek a lelkiekkel foglalkozó egyéniség legfőbb díszai — hivatalos működésének, nehéz feladataim teljesítésének mindenkor támaszai és onnan magyarázható meg azon körülmény, hogy úgy a főtiszt. lelkészi kar, valamint hivatalom tekintélye nem csorbult, sőt közel negyedszázados itt működésem hosszú ideje alatt szilárdult. A király ő felsége által szentesített eme törvények egy új érat jelennek, és számos oly teendőt rónak a polgári tisztviselő amúgy is eléggé terhelt vállaira, hogy az átmenet esetleges nehézségeit is leszámítva, terhes leend megküzdni azok halmazával akkor is, ha azok a nép vérebe szokásként átmentek; mennyivel súlyosítanék ez állapot akkor, ha a gondokat egy — nem várt — oly körülmény is szaporítaná, mely a nép izgatott — kibágások és ellenszégűlésekre hajló — kedélyhangulatában nyilvánulna. — Az áldados közbéke a lelkészi kar és a politikai hatóság között — általában is mindenkor ápolott egyetértő viszony zavartalan fentartása — hatásköreinket kiegészítő közös támogatásnak érdekében tisztelettel van szerencsém ezenel megkérteni, mikép az életbeléptetés nehézségeit jündulatában részessiteni sziveskednek. *Modrányi Iván*, fszbíró.

A trencsénai körirat. Birsmegegye törvényhatósága f. hó 26-án tartott közgyűlésén Bünffynak az Agliardi-ügyben bizalmat szavazó Szalavszky-féle körirat felett egyszerűen napirendre tért. Ugy-szintén napirendre tért Csanád vármegyének az iskolák államosítása ügyében a törvényhatóságokhoz intézett körirata fölött.

Anyakönyvvezetők változása. Alig hirdették ki, már is változtatnak rajtuk. A belügyminiszter *Trencsénmegyében* (Zákopese községet külön anyakönyvi kerülettel alakítva), a *zákopesei* kerületbe *Sanott Gyula* vármegyei utmestert, helyettes *Kolonda János* okl. erészt, a *nagybátszéki* *Baross János*, helyettes szolgabíró, a *mezőtényi* *Rihász István* állami tanítót, a *prusskai* anyakönyvi helyettesét *Sztrizenec Béla* segédjót, a *maribóba* anyk. helyettesül *Wlaca János* segédjót, a *ednaiba* anyk. helyettesül *Podbrusky Lajos* sjót nevezte ki.

A vittenci körjegyzőség községei a segédtartás és szervezést megtagadták, mindamellett mikép halljuk, az álispan ur figyelembe sem vette a községek tiltakozását, a választást mégis elrendelte. 24-én volt a választás, melyre csak egy okleveles segédjegyző jelentkezett, de a főbíró ur jónak látta bármeanyit is tiltakozást ellene a szavazók, új választás kilátásba helyezése mellett az egy jelentkezőt meg nem választani.

Virilisták Nyitra megyében. Nyitra megye *igazoló választmánya* e het folyamán állította össze a virilistákat s tette ki közsémelére. A legkisebb adófizető 380 frt 99 krral szerepel. Min-hogy a névsor községenként nem függesztetik ki, hane csak a megyeházon, felhívjuk lapunk elvaratáit, hogy nézzenek utána, hogy a megyebizottsági tagok sorából ki ne maradjanak. Vidéki uraknak szivesen megteszük a szolgálatot, hogy megnézzük, vajjon ben vannak-e a jegyzékben. Egyuttal jelezzük, hogy „csupán a törchat. területén fizetett egyenes állami adó” véteik figyelembe. A lelkészek és okleveles adó fizetőknak adója kétszeresen vétetik. Felebbezni okt. 10-ig lehet.

Tiltakozó községek. Tardoskéd képviselőtestülete f. hó 24-én a költségvetés tárgyalásánál egyhangulag tiltakozott az ellen, hogy jegyzője anyakönyvvezető lehessen, hogy a jegyzői iroda polgári házasságkötésre használtssek s hogy a község pénztára viselje az egyházpolitika dologi kiadásait. Tótmegyer képviselőtestülete szöbbséggel szintén ily értelemben döntött.

Trauermarsch. A legutóbbi bécsi választások alkalmával, e hó 26-án az ottakringi kerületben egy bukott liberális jelöltnek, Schiedernek, a lefemenyes keresztényszocialisok éjjeli zenét adtak, mely abból állott, hogy ablakai alatt elhuzatták Haydn *gyászindulóját*. — A liberálisok csak nem megpukkadtak mérgökben.

Érdekes esemény fog a fővárosban néhány hét múlva végbemenni. Ugyanis október 16-ától 19-éig tartják meg a „Magyar osztálysorsjáték” első húzását. A húzás a kormány felügyelete és egy királyi közjegyző jelenléte mellett a fővárosi Vigadó termében nyilvánosan fog megtörténni. Értésülésünk szerint a húzás menete a következő lesz: Két szerencsekerék állítanak föl. Az egyik az ugynevezett szám-kerék, a másik pedig a nyereség-kerék. A számok mind össze vannak sorolva és egyenként külön hüvelybe rakva. E számok pontos felülvizsgálása után 100.000 egymást követő számot betesznek a számkerékbe, mert 100.000 sorsjegy van kibocsátva. A nyereség-kerékbe pedig 10.000 cédulát tesznek, melyeknek mindegyikére egy-egy nyereség van fölírva. Ezután mindegyik szerencse-kerékhez két-két árvaftut állítanak és a kerékeket alaposan megforgatják, hogy a beleszállt számok jól összekeveredjenek. Erre az egyik árvaftu a számkerékből kihuz egy számot és átadja a mellette álló árvaftunak. Ez viszont kinyitja a hüvelyt és a benne lévő számot kivéve, hangos kikiáltás végett átnyújtja egy hivatalos személynek. Az így kikiáltott szám a nyerő sorsjegy száma. De hogy mennyi nyereség esik erre a számra, azt csak közvetlenül utána tudjuk meg. Most ugyanis a nyereség-kerékben álló árvaftu huz ki egy számot, és átadja azt a mellette álló másik árvaftunak, ki a hüvelyt kinyitja és átnyújtja egy másik tisztviselőnek, ez a cédulán álló összeget kikiáltja. Ez az a nyereség, mely az előbb kihuzott sorsjegyszámra esik. Az ily módon összerakott két számot egymáshoz fűzik és azonnal jegyzőkönyvbe veszik. Így folytatják az eljárást mindaddig, a míg a nyereség-kerékben lévő 10.000 számot mind kihuzták. Ekkor ugyanis be van fejezve az első sorshúzás. A számkerékben visszamaradó 90.000 számot pedig hivatalosan lezárják és lepecsételik, mert ebből fogják ez évi december 6-ától 14-éig az „Osztálysorsjáték” második húzását megtartani, mely alkalommal 21.499 nyeresémet huznak ki, összesen 4.332.000 korona értékben. Ez az „Osztálysorsjáték” húzásainak menete. A húzások iránt igen nagy érdeklődés mutatkozik, a mint az első magyar „Osztálysorsjáték” sorsjegyei is nagy népszerűségnek örvendnek. Az irántuk nyilvánuló nagy érdeklődés következtében — s mintán csak 100.000 darab sorsjegyet bocsátanak ki — elérhető, hogy még az első húzás előtt az összes sorsjegyek elkellenek.

Gabonaárak szept. hó 27-én a nyitrai piacon, métermázsankint: Arpa 4:50—5, 6, 7 frt, buza 6:20 frt, rozs 5:30—5:50 frt, Zab 6:20 frt, Bab 6:50—7:50.

Közgazdaság.

Gazdasági téli tanfolyam Nyitrán.

A nyitramegyei gazdasági egyesület által létesített — a nagyméltóságú földművelésügyi m. kir. miniszterium és Nyitravármegye támogatásával fentartott —

nyitrai gazdasági téli tanfolyam tervezete.

A tanfolyam létesítését a nyitramegyei gazdasági egyesület azért tartja szükségesnek, hogy a fiatal földművelőknek, illetve földjeiket a saját kezi munkájukkal művelő gazdák fiainak, kik később mint önálló kisgazdák fognak működni, alkalmuk nyíljon, mindazon gazdasági ismeretek megszerzésére, melyekre ezeknek foglalkozásuk sikere s a mezőgazdasági téren való boldogulhatásuk érdekében okvetlenül szükségük van.

Célja továbbá a tanfolyamnak az uradalomban, a nagy és középbirtokosoknál szolgáló jobb cselédeket azon gazdasági tudnivalókkal ellátni, melyek birtokában ők, mint bérsgazdák, pajtagazdák, kulcsárok, munkafelügyelők alkalmazhatók s mint ilyenek helyüket jól megállják.

A tanfolyam hivatása lesz továbbá az önálló földműves gazdáknak alkalmat nyújtani gazdasági ismeretek szerzésére s mindazon ismeretek elsajátítására, melyekre a kisgazdának élete folyamán szüksége van.

Célja végül a tanfolyamnak a községi előjárókat a mezőrendőri törvény céljával, intencióival és intézkedéseivel megismertetni s őket oly irányban oktatni, hogy a gondjaikra bizott községben úgy a gazdasági téren, mint egyebekben hasznosan működhessenek.

Szóval a tanfolyam nem a műveltebb gazdák számára létesült, hanem egészen a kisgazdák, az ugynevezett parasztagdák rendelkezésére áll s egyedüli célja ezek gazdasági értelmiségét fejleszteni s őket minél több hasznos ismeret birtokába juttatni.

Felvételi feltételek.

A nyitrai gazdasági téli tanfolyamba földműves gazdáknak katonai kötelezettségüknek eleget tett, vagy legalább is 17 éves kort meghaladó irni és olvasni tudó fiai, vétetnek fel, kik eddig is mezőgazdasággal foglalkoztak.

Felvétnének továbbá olyan katonai kötelezettségüknek eleget tett, irni és olvasni tudó cselédek, kiket munkaadók kitűnő magaviseletük következtében bérsgazdákká, pajtagazdákká és munkafelügyelőkké akarnak kiképezetni.

A birtokosok és bérlők által a tanfolyamba küldött cselédekért havonként 10 frt élelmezési díj fizetendő. Ugyanezen ellátási díjat fizetik a jobbmódú földművelők, míg ellenben a szegényebb földművelők élelmezési díjat nem fizetnek, hanem díjmentes ellátásban részesülnek. Az élelmezési költségen kívül a tanulókat más kiadás nem terheli.

Ágyat és ágyneműt minden tanuló díjmentesen kap, azonban a mosdószerekről (törülköző, szappan) úgy szintén ruházatról maga tartozik gondoskodni.

Bejáró, illetve az intézetben kívül lakó növendékek semmiféle díjat nem fizetnek.

A kik a tanfolyamon részt venni akarnak, tartoznak ez iránti folyamodványaikat a nyitramegyei gazdasági egyesülethez október hó 10-éig benyújtani.

A ki a nyitrai téli gazdasági tanfolyamba felvételtől óhajti, küldje keresztlevelemmel, vagyoni állapotát és eddigi foglalkozását igazoló bizonyítvánnyal, valamint erkölcsi bizonyítvánnyal felszerelt kérvényét a f. évi október hó 10-ig a nyitramegyei gazdasági egyesület titkári hivatalához Nyitrára. A felvételi kérvényeket Craus István elnöke alatt Emődy József, Mérey Lajos és Rencz László fogják megírni. Bent lakó tanulók havonként 10 frt élelmezési díjat fizetnek, más kiadásuk nincs. Szegénysorsú földművelők fiai az élelmezési díj fizetése alul is felmentetnek.

A tanfolyam tartama.

A tanfolyam november hó 1-től március hó 1-éig tart, illetve azon időben, midőn a külső mezei munka szünetel, a midőn tehát a kisgazda fiait, a birtokos pedig egy-egy jobb cselédjét könnyen nélkülözheti.

Egy-egy tanuló csak két egymásután következő téli tanfolyamnak lehet élelmezési díjmentes rendes hallgatója. Saját élelmezési költségen azonban, vagy mint bejáró növendék, több tanfolyamnak is lehet hallgatója.

Az oktatás.

A téli tanfolyamon részt vevő növendékek tanítását a nagyméltóságú földművelésügyi m. kir. miniszterium által alkalmazott tanító, a nyitrai kerületi állami állatorvos, a kerületi szőlőszeti felügyelő, a nyitramegyei gazdasági egyesület titkára s esetleg még más, az egyesület által felkért szakférniak teljesítik.

Az oktatás teljesen gyakorlati irányú, mindenféle fölösleges s a növendékek értelmi színvonalát meghaladó elméleti fejtegetések mellőztetnek, a főszó arra fordítatik, hogy a növendékek minden, a gyakorlati életben általuk végzendő munkának célját, okát és hatását ismerjék. Erre való tekintettel lesz tárgyalva a talajművelés, növénytermelés, állattenyésztés és gyógyászat, takarmányozás stb.

Tanítottatni fognak a tanfolyamban a kisgazdának, a bérsgazdának és munkafelügyelőnek szükséges számítások és kimutatások s jelentések elkészítése.

Területek felmérése.

A különféle hazai hossz-, tér- és űr mértékek ismertetése.

Különféle fa eszközök, vagy szekér alkatrészek elkészítése. Ebben egy, a tanfolyam helyiségeiben lakó bognár fogja a növendékeket kiképezni.

A kosárfonás.

Seprókötés különféle anyagból.

A sajt és vajkészítés, ezek csomagolása és szállítása. Ebben egy ügyes sajtos fog tanítást nyújtani.

A tanítás ki fog terjedni milderre, a minek a növendékek az életben, mint önálló kisgazdák, vagy felügyelő cselédek, hasznát vehetik.

A községi előjárók részére havonként kétszer a mezőrendőri törvény ismertetése végett fog előadás tartatni.

Havonként egyszer, vagy kétszer a következetekről (hitel, beszerzési, eladási, stb.), ezek alakításának módjáról és ezek hasznáról tartatik előadás a földművelők részére.

Ezen előadásokra a vármegyei községek lakói az előjáróságok útján hivatnak meg.

Az előadások népszerű modorban, magyar nyelven tartatnak, de tótul is kellően és akként megmagyaroztatnak, hogy ezeknek a felvédek minden földművelője hasznukat vehesse.

Mindazon növendékek, kik egy téltanfolyam állandó hallgatói voltak, bizonyítványt kapnak.

A tanfolyam ellenőrzése.

A földművelésügyi magy. kir. miniszteriumnak jogában áll, a tanfolyamban létező állapotokról, az oktatási irányáról és eredményéről, kiküldötti által bármikor meggyőződést szerezni.

A nyitramegyei gazdasági egyesület tartozik a földművelésügyi m. kir. miniszterium által a tanfolyamra vonatkozólag kívánt jelentéseket a meghatározott időben beterjeszteni.

A nyitramegyei gazdasági egyesület tartozik évenként a tanfolyam megnyitása után két héttel a tanulók létszámáról (neveik, koruk, illetőségük, szüleik, önállóknál saját foglalatosságának és előképzettségének feltüntetésével) a tanfolyam bekezdése előtt 20 nappal pedig a záró vizsgálat határnapjáról jelentést tenni.

A nyitramegyei gazdasági egyesület tartozik a földművelésügyi m. kir. miniszteriumnak a tanítás irányára, módjára s a tanfolyam szervezeteire vonatkozó utasításait teljesíteni.

Tenyészkanok a községek számára. Ez uton is figyelmeztetjük a községeket, hogy a kedvezményes áru mangulica tenyészkanok a mezőhegyesi ménes birtokon ez idő szerint már elfogytak. A mely községek a jövő tél végén ilyen 60 frtos becsértékű, de a községeknek 36 frtért adandó tenyészkanokat háromfelevi reszletítésre beszerezni akarnak, jelentkezzenek október hó 15-ig a nyitramegyei gazdasági egyesület titkári hivatalánál.

Amerikai szőlővessző eladás. Ez uton is figyelmeztetjük a Nyitraváros szőlőbirtokosait és a gazdasági egyesület azon tagjait, kik a gazdasági egyesület nyitrai szőlőtelepéről kedvezményes áron szőlővesszőt vásárolni akarnak, hogy ez iránt október hó 10-ig a nyitramegyei gazdasági egyesület titkári hivatalánál jelentkezzenek. Későbbi jelentkezések nem vehetők figyelembe.

Műtrágya. (A „Hungária” műtrágya, kén-sav és vegyi ipar részv. t. jelentése, Budapest.) Az elmúlt héten az idő előrehaladottsága dacára még mindig nagyszámú, magvas természetű trágázására szánt megrendelés érkezett az azonnali szállításra, és ha mint az a meteorológiai jelentések alapján várható, a szép idő tartós marad, valószínű, hogy a gyárak még késő októberben is foglalatokodni fognak, utánrendelések eszközlésével. Nagyobb megrendelések történtek továbbá szőlő-trágára, melynek fogyasztása évről-évre jelentékenyen emelkedik. Mindazonáltal a legnagyobb érdeklődés ammoniak-szuperfoszfátok vételére irányul, melyek répatrágázásra zárvák. Ösztönzőleg hat az üzletre a cukor árak szökkenő emelkedése. Ugyanezen okból élénkülni kezd a kereslet február és márciusban szállítandó chilisalétromra is. Az árak a múlt heti színvonalon állanak. — Kettős szuperfoszfát 20—22% 6.15—6.65 frt. Prima-szuperfoszfát 16—18% = 4.50—5.05 frt. Thomas-salak 18—20% = 3.50—3.75 frt. Thomas-salak 22—25% = 3.70—3.85 frt. valódi ind. párolt csonliszt 4—12+25 = 6.20—6.50 frt. Káli-trágya 20—25% = 2.85—3.05 frt. Ammoniak-szuperfoszfát 10—12% 3—5% = 5.45—7— frt. Kén-sav-káli 90—96% = 11.70—12.25 frt. — Chilisalétrom azonnali szállításra = 11.50—12.00 forint, ugyanaz 1896-évi tavaszi szállításra 11.20—11.50 frt. 100 kgonként zsákkal együtt elegendősúly gyantán az egyes állomások távolsága szerint. — Vasgálic Ia = 3.10—3.25 frt. Ugyanaz IIa = 2.75—2.90 frt. Rezzgálic = 24.25—25.25 frt, netto 100 klgonként 50 kgos hordókban ab Budapest.

Telefon.

M. Ha a kérdéses adatokat nem bírja beszerezni tessék csak lapunk útján fordulni hozzájuk. Majd megküldik.

B. K. Minek ment oda! Aki korpa közé keveredik, tudja, hogyan jár. Közleményét nem adhatjuk.

T. A. De ugyanaz! Az a törvény erre az esetre vonatkozik, hogy t. i. az özvegy nő nem mehet férjhez apósához; és ez a polgári forum előtt sem dispensálható Csak hogy a törvény oly homályosan van fogalmazva, hogy még szakember is nehezen igazodik el; hát még az „anyakönyvvezetők.”

G. K. Már az előbbi számot Budapestre küldöttük. A többinek nyoma veszett. Szétkapkodják ám a lapot mindjárt; úgy hogy később drága pénzen sem lehet némely számot kapni. — Boeskor vásárlásra nem vállalkozhatunk. Tudja, hogy Nyitrán nincs boeskor, legfőlebb — bakancs.

P. A. Nem tudtuk mikor holtközött el. A kiadóhivatal csak azt a változást veszi tudomásul, melyet bejelentenek. Azért kérjük szíves elnézését. Pótoltuk.

L. J. Ment. Az ígértet is szívesen vesszük, ha jó lesz.

F-sz. Szaklapba való. Mi, amennyire bennünke érdekel, már szólunk róla.

1376/I.-95. sz.

Nyitra-Egerszegi körjegyzőség.

**A kőbányai
KIRÁLYSÖRFŐZŐ
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG**

tisztelettel értesíti a n. é. közönséget, hogy
sör gyártmányainak elárúsítását meg-
kezdte és azokat

**Ászok, Király, Márciusi, Korona
és Bajorsör** 1-6.

elnevezéssel **hordókban** és **palac-
kokban** hozza forgalomba.

Kívánatra árjegyzék ingyen és bérmentve.

Kizárólagos képviselő

Nyitra és környékére:

HIRSCH M. és FIA Nyitrán.

Nyitrai serfőző és malátagyártó rész-
vénytársaság.

Felhívás!

A nyitrai serfőző és malátagyártó rész-
vénytársaság tisztelt részvényesei az alapsza-
bályok 7. §-ában jelzett követelményekre
való figyelmeztetés mellett felhívtnak, hogy
minden egyes részvény után a hátra-
lekos 25%-ot, vagyis 25 frtot (50 ko-
ronát) és a felpénzt 10 frtot (20 ko-
ronát)

folyó évi október hó 1-ig

a nyitrai pénztáratok valamelyikénél pont-
osan lefizetni kegyeskedjenek.

A nyugtázás az ideiglenes elismervénye-
ken történik.

A részvények kiadásáról a tisztelt rész-
vényesek annak idején értesítve lesznek.

Nyitrán, 1895. évi augusztus hó 14-én.

Az igazgatóság.

Malom-eladási, esetleg bérbeadási hirdetmény.

Nyitra-Egerszegh község tulajdonát képező, a község melletti Nyitra folyó partján levő

4 kerekű vizimalom

összes felszerelvényei, a vízduzza-ztó gát, a ma-
lomszíget és a hatóságilag engedélyezett vízhasz-
nalmati joggal együtt nyilvános árverésen eladatni.
vevők nem jelentkezése esetén pedig **1896. évi
január hó 1-től** hat egymás után következő
évre bérbeadatni fog.

Az eladási és bérbeadási feltételek a kör-
jegyzői irodában megtekinthetők.

Az árverések határnapjául **1895. évi ok-
tóber hó 7-ének d. e. 10 órája** tüzetik
ki Egerszegh községbe, a körjegyzői irodába.
Egerszegh, 1895. szeptember hó 23-án.

Várszeghy,
körjegyző

(P. H.)

Kuna Lukács,
bíró.

Üzlet-átvétel.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomá-
sára hozni, hogy **Almási Mór** úrtól a helyben
fő-út 5. szám alatt levő

tűzifa-és kőszén-üzletet

valamint a szikvizgyárat átvettem.

Fő törekvésem leend szolid kiszolgáltatás által a
becses megrendelőknek teljes meglegedését kiérdemelni.

A n. é. közönség szives megrendeléseit tisztelet-
tel kérem

ENGEL SAMU,

fa-piac 1-ső szám.

Kérem a levelező-lapra úgy a becses megrendelő nevét,
mint lakását (utca és házszám) kiirni sziveskedjék.

2-szeres és 3-szoros termések

csakis mesterségesen szárított

müttrágyával

érhetők el.

Hungária müttrágya, kénsav és vegyi ipar
részvénytársaság **Budapesten.**

Herényi Gotthard Sándor és Rovara Frigyes művét érdeklődőknek ingyen és bérmentve küldjük meg.

Hirdetmény!

Köztudomásra adjuk, hogy az államilag engedélyezett

MAGYAR OSZTÁLYSORSJÁTÉK

első huzása 1895. évi október hó 16-ikától 19-ikéig fog Budapesten királyi közjegyző jelenlétében és a magyar kir. kormány ellenőrzése mellett nyilvánosan megtartatni.

Ezen első huzáson az egész sorsjáték 31,499 nyeresiménye közül, melyeknek összege

5 millió 600,000 korona

10,000 nyeresimény fog kihuzatni

egy millió 268,000 korona

1-3.

összegben. A második osztály huzása december 6-ikától 14-ikéig fog megtartani.

Az első huzásra szóló osztálysorsjegyek, valamint mindkét huzásra érvényes teljes sorsjegyek még mindig kaphatók a külön táblákkal vagy plakátokkal megjelölt helyeken az eredeti árak mellett.

Oly sorsjegyekért, melyeket az első huzás után vásárolnak, az első osztály díját szintén meg kell fizetni.

Budapest, 1895. szeptember hó.
Andrássy-ut 5.

Magyar osztálysorsjáték-igazgatóság.

Minden harmadik
sorsjegy nyer.

Első huzás már 1895. évi október hó 16-19-ig.

Minden harmadik
sorsjegy nyer.

Az államilag engedélyezett

Magyar osztálysorsjáték

I. osztályu nyeresimények.

Huzás 1895. október hó 16-19-ig.

	nyeresimény	korona	=	korona
1	nyeresimény	80000	=	80000
1	"	60000	=	60000
1	"	40000	=	40000
1	"	30000	=	30000
1	"	20000	=	20000
1	"	15000	=	15000
1	"	10000	=	10000
2	"	8000	=	16000
8	"	4000	=	32000
10	"	2000	=	20000
13	"	1000	=	13000
100	"	400	=	40000
860	"	200	=	172000
9000	"	80	=	720000
10000	nyeresimény	összesen		1268000

31,499 pénznyeresimény

5 MILLIÓ

600,000 KORONA

összértékben.

A legnagyobb nyeresimény a legkedve-
zőbb esetben

**EGY MILLIÓ
KORONA.**

II. osztályu nyeresimények.

Huzás 1895. december 6-14-ig.

	jutalom	korona	=	korona
1	jutalom	600000	=	600000
1	"	400000	=	400000
1	"	200000	=	200000
1	"	100000	=	100000
1	"	50000	=	50000
2	"	20000	=	40000
2	"	15000	=	30000
4	"	10000	=	40000
10	"	8000	=	80000
27	"	6000	=	162000
100	"	2000	=	200000
200	"	1000	=	200000
1150	"	200	=	230000
20000	"	100	=	2000000
21499	nyeresimény és jutalom			4332000

E 49 nyeresimény közül az utoljára kihuzott kapja a 600000 korona újjat.

Eredeti sorsjegyek az I. osztály részére:

Egy egész	egy fél = $\frac{5}{10}$	egy tized	egy huszad
40	20	4	2 korona.

Ajánl és utánvétellel szétküld

Heintze Károly, fő-elárusító

Budapest, Szervita-tér 3. szám.

Minden harmadik
sorsjegy nyer.

Vidéki megrendelők kéretnek postadíjért 10 fillért, ajánlott levelekért 30 fillért és a sorsolási tudósításért 20 fillért küldeni.

Minden harmadik
sorsjegy nyer.

Sürgöny-cim: LOTTOHEINTZE, BUDAPEST.